

מענק שנים עודפות [קופות פנסיה]

כללי: בקרנות הותיקות המבטיחות קצבה מבוססת זכויות, צובר היחיד זכויות לקצבה בהתאם לתקופת העבודה ולשכרו הממוצע, לפי 2% משכרו הממוצע לכל שנת עבודה עד מקסימום 35 שנות עבודה המקנות זכות לקצבה של 70% משכרו הממוצע. התקופה העודפת מעל 35 שנה אינה מקנה צבירה של זכויות נוספות ולכן זכאי העמית לפיצוי על פי תקנוני הקרנות הותיקות. התקנונים מבחינים בין תקופה נוספת שקדמה לגיל הפרישה לבין תקופה נוספת שלאחריו. **"מענק שנים עודפות" הכוונה לתקופה שקדמה לגיל הפרישה של העמית.**

בתקופה שקדמה לגיל פרישה הוא עדיין לא זכאי לקצבה והתשלומים מקנים לו כיסוי ביטוחי לקצבת שאירים וקצבת נכות לתקופה שבה עדיין אינו זכאי לקצבה וכן לעדכון עליית השכר בהתאם לגידול בשכר בתקופה זו. מסכום הצבירה העודפת אשר לא שימש לשתי המטרות לעיל, תשלם הקופה לעובד במועד פרישתו בפועל ועל פי תקנון הקרן חלק מהסכום שהופקד בקופה הכולל את מרכיב הפיצויים והתגמולים.

סכום זה נקרא "מענק שנים עודפות".

בתקנון האחיד של קרן הפנסיה הותיקה "מבטחים" נאמר בסעיף 12, שמבוטח שצבר בקרן חודשי ביטוח עודף יהיה זכאי לקבל מהקרן סכום חד פעמי של מענק שנים עודפות השווה למכפלת כל אלה:

1. סך כל חודשי ביטוח עודף שצבר המבוטח שאינו כולל את הסכומים של דמי גמולים שהוא זכאי להם לאחר גיל פרישה כמפורט בסעיף 14(ג) לתקנון.
2. השכר הקובע לחישוב קצבת מבוטח פעיל או השכר הקובע לחישוב קצבת מבוטח לא פעיל, בהתאם לנסיבות העניין, ובכפוף לאמור בפרק ט' בתקנון.
3. 6.25%.

השלכות המס של מענק שנים עודפות: "מענק שנים עודפות" ייחשב כמענק פרישה בגין התקופה הנוספת הקודמת לגיל פרישה ויש להחיל עליו את סעיף 7(א) לפקודה. הוא לא ייכלל ב"מענקים הפטורים" ולא יופחת מ"יתרת ההון הפטורה" ככל שבחר העובד לייחס התשלום לשנים שקדמו ל-32 שנות העבודה שקדמו לגיל הזכאות¹. הוא הדין לגבי מעביד המשלם פנסיה תקציבית.

על מרכיב התגמולים יחולו הוראות הפקודה יחד עם סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות הגמל, כלומר, משיכה כדין בדרך של היוון קצבה תוך חיוב לפי המס השולי וניצול יתרת ההון הפטורה. רק אם משתלמת קצבה מזערית שמאפשרת משיכה, ניתן לבצע היוון, אחרת התשלום ייחשב כמשיכה שלא כדין תוך חיוב במס בשיעור 35%.

על מרכיב התגמולים יחולו הוראות הפקודה יחד עם סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות הגמל, כלומר, משיכה כדין בדרך של היוון קצבה תוך חיוב לפי המס השולי וניצול יתרת ההון הפטורה. יש להקפיד שקיימת קצבה מזערית שמאפשרת משיכה, אחרת התשלום ייחשב כמשיכה שלא כדין תוך חיוב במס בשיעור 35%.

¹ כזכור, הגדרת "מענקים פטורים" שבסעיף 9א(ג) לפקודה כוללת לא יותר מ-32 שנות עבודה ואילו כאן מדובר במענק בגין הפרשות לקופת פנסיה המתייחסות לתקופה שמעל 35 שנות עבודה.